

Richtlijnen ter zake van het gebruik van kunstmatige intelligentie

In deze richtlijnen maakt Lefebvre Sdu duidelijk hoe zij kunstmatige intelligentie inzet en hoe zij toestaat en verwacht dat de Auteur/Redacteur kunstmatige intelligentie inzet. De publicatie van een aangepaste versie zal aan Auteur/Redacteur kenbaar worden gemaakt middels de Auteurspagina van Lefebvre Sdu (<https://www.sdu.nl/service/onboarding/auteurspagina>).

Aan het gebruik van kunstmatige intelligentie (artificial intelligence), hierna 'A.I.' door Auteurs/Redacteurs zijn met name de volgende risico's verbonden:

- inhoudelijke fouten;
- taalfouten (spelling, grammatica en stijl);
- het ontstaan van content waarop geen rechten rusten en (onbewust) plagiaat;
- schending van privacy bij het verwerken van persoonsgegevens.

In verband met deze risico's geeft Lefebvre Sdu aan de Auteur/Redacteur hierbij de volgende richtlijnen.

1. Gebruik A.I. desgewenst vooral in een fase voorafgaand aan het eigenlijke vervaardigen van het resultaat van de Opdracht, als inspiratie voor de te leveren eigen en oorspronkelijke bijdrage.
2. Documenteer (dateer en bewaar) het gebruik van A.I., inclusief alle prompts, voor zover dit gebruik heeft geleid tot output die op een of andere manier is gebruikt voor het vervaardigen van het resultaat van de Opdracht, zodat dit A.I.-gebruik kan worden gerapporteerd aan Lefebvre Sdu.
3. Controleer alles wat met A.I. gegenereerd is en wat in enigerlei vorm gebruikt wordt in het eindresultaat op inhoudelijke fouten. De Auteur/Redacteur staat immers in voor de kwaliteit en daarmee de inhoudelijke juistheid van het resultaat van de Opdracht.
4. Controleer alles wat met A.I. gegenereerd is en wat in enigerlei vorm gebruikt wordt in het resultaat van de Opdracht op spelling- en grammaticafouten. Controleer de tekst voorts op stijl. De Auteur/Redacteur zal zich aldus inspannen voor taalkundige juistheid van het resultaat van de Opdracht.
5. Zorg voor voldoende menselijke creativiteit bij de vervaardiging van het Werk, zodat op het resultaat van de Opdracht auteursrecht rust. Voorkom bij A.I. gebruik schending van auteursrechten van derden en (onbewust) plagiaat. Het is voor de Auteur/Redacteur niet mogelijk om te controleren of bij training van A.I. geen rechten van derden zijn geschonden. De door A.I. gegenereerde teksten kunnen daardoor geheel of gedeeltelijk overeenkomen met mogelijk door auteursrecht beschermde teksten. Gebruik om (onbewust) plagiaat te voorkomen dan ook geen door A.I. gegenereerde content, die te veel kan lijken op andere werken. Dat zal in de praktijk alleen mogelijk zijn door de betreffende alinea('s) te herschrijven.
6. Verifieer dat het gebruikte A.I.-systeem of model verstrekte gegevens, input, niet gebruikt, opslaat of verwerkt voor de training en/of (door)ontwikkeling van het model. Mocht blijken dat het A.I.-systeem of model input gebruikt, opslaat, verwerkt voor trainings- en/of doorontwikkelings-doeleinden zal van dit systeem of model geen gebruik worden gemaakt.
7. Zorg ervoor dat door het gebruik van het A.I.-systeem of model niet op onrechtmatige wijze persoonsgegevens worden verwerkt of vertrouwelijke informatie wordt geopenbaard.

FAQ – AI-richtlijnen Lefebvre Sdu

Veelgestelde vragen van auteurs en redactieleden

ALGEMEEN

V1. Waarom heeft Lefebvre Sdu deze richtlijnen opgesteld? A.I.-tools worden steeds vaker en makkelijker ingezet bij het schrijven en redigeren van teksten. Dat brengt risico's mee op het gebied van inhoudelijke fouten, plagiaat, auteursrecht en privacy. Daarnaast bestaat bij het gebruik van openbare A.I.-tools het concrete risico dat ingevoerde teksten — waaronder nog niet gepubliceerde en gepubliceerde content van Lefebvre Sdu — worden opgeslagen en gebruikt als trainingsdata. Daarmee kan waardevolle content feitelijk gratis op straat komen te liggen, met directe schade aan de commerciële positie en intellectuele eigendomsrechten van Lefebvre Sdu als gevolg. Deze richtlijnen geven duidelijkheid over wat wel en niet is toegestaan, en wie verantwoordelijk is voor de kwaliteit én de vertrouwelijkheid van het eindresultaat.

V2. Gelden deze richtlijnen voor alle opdrachten die ik voor Lefebvre Sdu uitvoer? Ja. De richtlijnen maken deel uit van de contractuele afspraken. Ze gelden voor alle auteurs en redactieleden die werkzaam zijn voor Lefebvre Sdu, ongeacht het type opdracht.

V3. Mag ik A.I. gebruiken? Ja, maar met beperkingen en verplichtingen. A.I. mag worden ingezet als hulpmiddel, maar de eindverantwoordelijkheid voor kwaliteit, inhoudelijke juistheid, taalkundige correctheid en auteursrechtelijke zuiverheid ligt altijd bij de auteur of redacteur zelf.

VRAGEN VAN AUTEURS

V4. Mag ik A.I. gebruiken om een eerste opzet of outline van mijn artikel te maken? Ja. De richtlijnen moedigen het gebruik van A.I. juist aan in de *voorbereidende fase*, als inspiratiebron. Een door A.I. gegenereerde outline of brainstorm is toegestaan. De uiteindelijke tekst moet echter uw eigen, originele bijdrage zijn.

V5. Mag ik een volledige paragraaf laten schrijven door A.I. en die opnemen in mijn artikel? Dit is sterk af te raden en in de meeste gevallen niet toegestaan zonder ingrijpende bewerking. Er zijn twee problemen:

- *Auteursrecht*: er rust mogelijk geen auteursrecht op puur door A.I. gegenereerde tekst, wat vereist is voor publicatie.

- *Plagiaat*: A.I. kan tekst genereren die (onbewust) sterk lijkt op bestaande, auteursrechtelijk beschermde werken. Als dat het geval is, moet de betreffende alinea volledig herschreven worden.

V6. Mag ik A.I. gebruiken om mijn eigen tekst te verbeteren of te herschrijven? Ja, dat is toegestaan, mits u de output grondig controleert op inhoudelijke fouten, taalfouten en mogelijke gelijkenis met andere werken. De eindtekst moet uw eigen inhoudelijke inbreng weerspiegelen.

V7. Moet ik bijhouden welke A.I.-tools ik heb gebruikt? Ja. U bent verplicht het gebruik van A.I. te documenteren: noteer welke tool u heeft gebruikt, wanneer, en bewaar de prompts die hebben geleid tot output die u (in welke vorm dan ook) heeft gebruikt in uw eindresultaat. Dit moet desgevraagd gerapporteerd kunnen worden aan Lefebvre Sdu.

V8. Welke A.I.-tools zijn toegestaan? Er is geen vaste lijst van goedgekeurde tools. Wel geldt als harde eis (richtlijn 6) dat de gebruikte tool uw input *niet* gebruikt voor de training of doorontwikkeling van het model. Controleer dit in de privacyinstellingen of gebruiksvoorwaarden van de tool. Voorbeelden van tools waarbij dit (mits correct ingesteld) mogelijk is: ChatGPT (met history uitgeschakeld), Microsoft Copilot via een zakelijke licentie, of andere 'enterprise'-varianten. Twijfelt u? Gebruik de tool dan niet en vraag Lefebvre Sdu om advies.

! Belangrijk: Gebruik nooit gratis of openbaar toegankelijke versies van A.I.-tools voor inhoud die verband houdt met uw opdracht voor Lefebvre Sdu. Bij deze tools bestaat het risico dat uw input — inclusief (delen van) nog niet gepubliceerde teksten — wordt opgeslagen en gebruikt als trainingsdata. Daarmee kan waardevolle en vertrouwelijke content van Lefebvre Sdu feitelijk openbaar en kosteloos beschikbaar komen voor derden, wat directe schade oplevert voor de uitgever en de commerciële waarde van de publicatie ernstig kan aantasten.

V9. Mag ik vertrouwelijke informatie of persoonsgegevens invoeren in een A.I.-tool? Nee. Het invoeren van persoonsgegevens of vertrouwelijke informatie in een A.I.-systeem is niet toegestaan, tenzij u kunt garanderen dat deze gegevens niet worden opgeslagen of verwerkt door het systeem. In de praktijk betekent dit: voer nooit namen, contactgegevens of andere herleidbare informatie in bij een publiek toegankelijke A.I.-tool.

V10. Hoe controleer ik of mijn A.I.-gebruik heeft geleid tot plagiaat? U kunt gebruik maken van plagiaatdetectietools (zoals Turnitin of Grammarly's plagiaatdetectie) om te controleren of uw tekst te sterk lijkt op bestaande werken. Is er een sterke gelijkenis? Herschrijf de betreffende passage dan volledig in uw eigen woorden.

VRAGEN VAN REDACTIELEDEN

V11. Mag ik A.I. gebruiken voor de eerste inhoudelijke controle van een aangeleverd artikel? Ja, maar met de nodige voorzichtigheid. U mag A.I. inzetten als hulpmiddel bij de redactionele beoordeling, bijvoorbeeld om te signaleren of een artikel logisch is opgebouwd, of er feitelijke inconsistenties zijn, of de stijl aansluit bij de publicatie. De inhoudelijke beoordeling blijft echter uw eigen verantwoordelijkheid: vertrouw nooit blind op de output van A.I.

V12. Mag ik het artikel van een auteur (de volledige tekst) uploaden naar een A.I.-tool? Dit hangt af van de tool en de instellingen. Voorwaarden:

- De tool mag de tekst *niet* opslaan of gebruiken voor training (richtlijn 6).
- De tekst mag geen persoonsgegevens bevatten die onrechtmatig verwerkt zouden worden (richtlijn 7).
- Bij twijfel: gebruik geen publieke A.I.-tools, maar alleen een beveiligde, zakelijke omgeving.

! Belangrijk voor Lefebvre Sdu: Het uploaden van (concept-)artikelen, manuscripten of andere inhoud naar openbare A.I.-tools zoals de gratis versie van ChatGPT, Google Gemini of vergelijkbare diensten brengt een serieus bedrijfsrisico met zich mee. Deze tools kunnen ingevoerde tekst opslaan en gebruiken als trainingsdata, waardoor vertrouwelijke of nog niet gepubliceerde content van Lefebvre Sdu feitelijk openbaar en gratis beschikbaar kan worden voor derden. Dit kan de commerciële waarde van publicaties ernstig schaden en intellectuele eigendomsrechten aantasten. Gebruik daarom uitsluitend goedgekeurde, beveiligde omgevingen voor het verwerken van inhoud van Lefebvre Sdu.

V13. Wat is een 'beveiligde A.I.-omgeving' en mag ik daarin werken met manuscripten? Een beveiligde A.I.-omgeving is een tool of platform waarbij:

- uw input niet wordt gebruikt voor modeltraining;
- gegevens niet worden gedeeld met derden;
- de omgeving voldoet aan de AVG (GDPR).

Voorbeelden zijn Microsoft Copilot via een Microsoft 365 Business-abonnement, of andere enterprise-licenties waarbij dataisolatie contractueel is vastgelegd. In zulke omgevingen is het in principe toegestaan om met manuscripten te werken, mits er geen bijzondere persoonsgegevens in staan. Controleer altijd de verwerkersovereenkomst van de tool.

! Het gebruik van openbare, gratis A.I.-tools voor manuscripten of andere inhoud van Lefebvre Sdu is uitdrukkelijk niet toegestaan. Wanneer u teksten van Lefebvre Sdu invoert in een openbare tool, loopt u het risico dat deze content wordt opgeslagen, geïndexeerd of gebruikt als trainingsdata — en daarmee feitelijk gratis beschikbaar komt voor iedereen. Dit schaadt de commerciële positie en de intellectuele eigendomsrechten van Lefebvre Sdu.

V14. Mag ik A.I. gebruiken om taalfouten in een aangeleverd artikel te corrigeren? Ja.

Taalkundige controle via A.I. (grammatica, spelling, stijl) is een logische toepassing. Controleer de suggesties wel altijd zelf: A.I. kan vakinhoudelijke terminologie verkeerd 'corrigeren'. Gebruik ook hier uitsluitend een beveiligde omgeving — plak geen artikelen in openbare tools zoals de gratis versie van ChatGPT of DeepL (gratis), omdat de tekst dan mogelijk wordt opgeslagen en de inhoud van Lefebvre Sdu onbedoeld openbaar wordt.

V15. Mag ik A.I. gebruiken om een samenvatting of abstract te genereren van een artikel? Ja, als hulpmiddel. Gebruik de samenvatting niet rechtstreeks als publiceerbare tekst zonder eigen beoordeling en eventuele aanpassing. Controleer ook of de samenvatting de inhoud van het artikel correct weergeeft. Gebruik ook hier alleen een beveiligde omgeving, zodat de inhoud van het artikel niet in openbare systemen terechtkomt.

V16. Mag ik A.I. inzetten om te controleren of een auteur zelf A.I. heeft gebruikt? Er bestaan tools die claimen A.I.-gegenereerde tekst te herkennen (zoals GPTZero). Deze zijn echter niet betrouwbaar genoeg om als hard bewijs te gebruiken. U kunt dergelijke tools inzetten als signaleringsmiddel, maar trek er geen definitieve conclusies uit zonder nader overleg met de auteur.

V17. Moet ik als redactielid mijn A.I.-gebruik ook documenteren? Ja. De documentatieplicht (richtlijn 2) geldt voor iedereen die A.I. gebruikt bij de uitvoering van een opdracht voor Lefebvre Sdu, dus ook voor redactieleden.

AUTEURSRECHT EN PLAGIAAT

V18. Van wie is de tekst als A.I. die heeft geschreven? Naar Nederlands auteursrecht rust er geen auteursrecht op puur door A.I. gegenereerde tekst, omdat er geen menselijke creatieve keuzes aan ten grondslag liggen. Voor een publiceerbaar werk is auteursrecht nodig. Zorg er dus voor dat u als auteur aantoonbaar creatieve keuzes heeft gemaakt in de tekst.

V19. Hoe weet ik of A.I.-output lijkt op een bestaand auteursrechtelijk beschermd werk? Dat is in de praktijk moeilijk te controleren. A.I.-modellen zijn getraind op grote hoeveelheden tekst en kunnen passages genereren die sterk lijken op bestaande

werken, zonder dat u dat direct kunt zien. Herschrijf daarom alle A.I.-output altijd in eigen woorden voordat u die opneemt in uw eindresultaat.

PRIVACY EN GEGEVENSVERWERKING

V20. Wat zijn 'persoonsgegevens' in deze context? Persoonsgegevens zijn alle gegevens waarmee een natuurlijk persoon direct of indirect geïdentificeerd kan worden: namen, e-mailadressen, telefoonnummers, BSN-nummers, maar ook combinaties van gegevens die samen herleidbaar zijn tot een persoon. Voer deze nooit in bij een publieke A.I.-tool.

V21. Wat moet ik doen als ik achteraf ontdek dat een A.I.-tool mijn input toch heeft opgeslagen of verwerkt? Meld dit zo snel mogelijk bij Lefebvre Sdu. Afhankelijk van de aard van de verwerkte gegevens kan er een meldplicht onder de AVG gelden. Als het gaat om (nog niet gepubliceerde) inhoud van Lefebvre Sdu, kan er ook sprake zijn van schending van contractuele verplichtingen rondom vertrouwelijkheid.

PRAKTISCH

V22. Waar kan ik terecht met vragen over deze richtlijnen? U kunt de Auteurspagina raadplegen op <https://www.sdu.nl/service/onboarding/auteurspagina>. Voor specifieke vragen kunt u contact opnemen met uw contactpersoon bij Lefebvre Sdu.

V23. Worden deze richtlijnen bijgewerkt? Ja. Lefebvre Sdu behoudt zich het recht voor de richtlijnen aan te passen. Wijzigingen worden gepubliceerd op de Auteurspagina. Het is uw eigen verantwoordelijkheid om de actuele versie te raadplegen.